

Nr 294

Av herr **Lundberg**, om förbud mot licensjakt å älg, m. m.

1955 års omarbetade älgbetänkande, som framlagts av Svenska jägareförbundets älgkommitté, har med rätta väckt indignation och stora betänkligheter bland mindre markägare och dem som är beroende av arrenderad jaktmark. Syftet torde vara, att en ny sorts jordfeodalism skall införas, där de större markägarnas makt skall stärkas och allmogejägarna bli hänvisade att leva på »undantag» och vara underställda de storas godtycke och byråkrati. Målsättningen i betänkandet anges vara, att »den svenska älgjakten bör därför snarast *helt* regleras genom borttagandet av den allmänna jakten och utfärdande av jakttillstånd inom särskilda älgjaktionsområden», och »ingen får utöva älgjakt, som icke tillhör ett älgjaktionsområde».

Älgnämnder skall tillsättas inom varje storkommun och bestå av fem ledamöter, av vilka ordföranden och ytterligare en ledamot, den förre på förslag av den till Svenska jägareförbundet anslutna länsjaktvårdsföreningen, tillsättes av länsstyrelsen samt de övriga utses en av hushållningssällskapet, en av skogsvårdsstyrelsen och en av länsjaktvårdsföreningen. Det sägs även att »vid all älgjakt med reglerad avskjutning i Sverige finnes som regel en ansvarig jaktledare, som har att i detalj bestämma över jakten. Kommittén vill föreslå, att för varje älgjaktionsområde, vilket erhållit jakttillstånd, skall finnas en jaktledare».

Då det gäller själva tillståndet att få utöva älgjakt, har Jägareförbundets kommitté utarbetat ett förslag, som i fråga om arbetskrävande uppgifter, pappersraseri, byråkrati och godtycke torde bli enastående inom svenskt samhällsliv. Endast burget folk, som inte behöver tänka på pengar eller att disponera sin arbetskraft för samhällsnyttiga uppgifter, torde i framtiden, om nu detta förslag skulle bli lag, kunna utöva den lagstadgade älgslakten. Att kunna få tag på »lämpliga» jaktledartyper, som kan handha den nationalsocialiserade jakten med samma fullkomlighet som de sydligare typexemplen, torde bli Svenska jägareförbundets stora framtida livsuppgift.

Älgkommittén anser även »att älgnämndernas verksamhet måste betraktas som en angelägenhet av betydelse för vederbörande kommun. Härav följer, att de kostnader, som nämndens verksamhet kommer att draga, bör bestridas med kommunala medel». Arbetarbefolkningen på tätorter och allmogejägarna, som enligt betänkandet helt kommer att utestängas från älgjakten, skulle få nåden och nöjet att betala herremansjakten. Att sådant

kan gå för sig i en totalitär stat innebär väl inte, att det även skall vara möjligt i ett demokratiskt land.

Trots att Svenska jägareförbundet inte kan vara ovetande om det stora och berättigade missnöje, som är rådande mot den nuvarande begränsade licensjakten, föreslås att all jakt skall licensbeläggas, och därmed skulle vi ha ett nytt jaktmonopol i vårt land. I RLF-tidningen av den 28 december 1955 refereras herremännens syn på jaktmark. En friherre, som disponerar 10 000 tunnland jaktmark, har på olika sätt överklagat en pastoratsstämmas beslut att jakten skulle tillfalla boställsarrendatorerna och anser att han även skall disponera över denna mark. I Jämtland pågår f. n. en unik jaktstrid, som har sin orsak i att länsstyrelsen med Jaktvårdsförbundets gillande medgivit SCA och Holmens bruk AB licens på att skjuta femton älgar i vinter. RLF har blockerat jakten, icke därför att det inte är medvetet om att betydande älgskador kan uppstå på skogsbeståndet, utan därför att myndigheterna i höstas nekade allmogejägarna licens på ett större antal älgar, under det att samma myndigheter, trots att det är vinter, ger bolagen licens på begärda slakt av älgar.

Det är självfallet, att om länsstyrelser, stora skogsägare och Svenska jägareförbundet anser, att älgbeståndet skall decimeras eller inom vissa områden utrotas, är detta en fråga av så vital betydelse, att andra organ måste få avgörandet i sin hand. Inga av dessa nämnda organ är att betrakta som uttryck för en demokratiskt vald församling. Inom ett län torde landstinget vara det enda organ, som beslutanderätten i så fall borde tillkomma. Att jakträtten skiljs från äganderätten till jord torde vara riktigt och naturligt, och på denna punkt synes Jägareförbundet vara inne på rätt väg, men om detta förfarande skall ske, måste slutsatserna och den praktiska tillämpningen följa helt andra banor än Jägareförbundets monopolsträvanden. Om denna fråga skall aktualiseras, måste den föregås av en allsidig parlamentarisk utredning, där även allmogejägarnas intressen likartat blir representerade med Svenska jägareförbundets. Den oro och splittring som Svenska jägareförbundet lyckats åstadkomma inom jaktens område och en befarad ytterligare byråkratisering, pappersexercis och godtycke, som därav kan följa, borde föra till att hela markproblemet och dispositionen av jakträtten gjordes till föremål för en statlig utredning. Denna viktiga fråga bör inte överlåtas till en intresseorganisation i monopolställning.

I avvaktan på en sådan utredning bör all licensjakt, med ett snävt undantag för s. k. havreälgar och liknande skadeälgar, förbjudas. Den allmänna jakttiden bör anpassas efter älgbeståndet inom ett område. På så sätt kan man ersätta licensjakten genom att förlänga eller förkorta densamma. Att den nuvarande licensjakten är ett privilegium för större markägare torde ingen kunna bestrida; förfarandet vid licensgivning och licensjaktens tillämpning är godtyckligt och partiskt och har inget med jaktvårdsintresse att göra.

Med hänvisning till det ovan anförda och de synpunkter jag i hithörande frågor genom motioner — bland annat i motion nr 37 i andra kammaren 1956 — etc. vid olika tillfällen givit till känna, hemställes,

att riksdagen måtte besluta,

1. att all licensjakt, med de undantag som ovan förordats, måtte förbjudas från den 1 juli 1956 samt
2. att hos Kungl. Maj:t hemställa om en allsidig utredning av markförhållanden, jakträtt, fritidsproblem etc., där speciell hänsyn skall tagas till allmogejägarnas och allemansrättens problem och intressen, samt att för riksdagen må framläggas de förslag vartill utredningen kan föranleda.

Stockholm den 26 januari 1956

John Lundberg